

PRZYKŁADOWA PEŁNA ODPOWIEDŹ

Postawy społeczeństwa polskiego wobec zaborcy. Omów zagadnienie na podstawie *Dziadów* części III Adama Mickiewicza. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

LEKTURA BAZOWA

Adam Mickiewicz, *Dziady* cz. III

EPOKA

Romantyzm

CZAS WYPOWIEDZI

ok. 4 min

OPRACOWANIE

nauczyciele Odrabiamy

ZESKANUJ TELEFONEM ALBO KLIKNIJ

Kursy maturalne

Pakiet 10 kursów do matury 2027 od Odrabiamy.pl.

Przećwicz to pytanie

Darmowy symulator matury ustnej. Ocena wg kryteriów CKE.

Posłuchaj

Darmowy kurs z opracowaniem pytań jawnych 2027.

JAK Z TEGO KORZYSTAĆ

To gotowa wypowiedź, taka jak na egzaminie. Etykiety na marginesie pokazują, z jakich kroków się składa. Nie ucz się jej na pamięć: zbuduj własną według tego samego planu, a potem sprawdź się w symulatorze (kod QR „Przećwicz to pytanie” wyżej).

TEZA

wstęp, który od razu mówi, co będziesz udowadniać

Ponadstuletni okres zaborów był trudnym czasem dla Polaków. Kiedy ich państwo przestało istnieć, musieli dokonać wyboru. Mogli pogodzić się z sytuacją, walczyć o wolność albo służyć ojczyźnie w inny sposób. Niektórzy mimo dobrych chęci popadli w bierność, a jeszcze inni podjęli współpracę z zaborcą.

Z LEKTURY

sceny i postacie z lektury bazowej omówione pod tezę

Scena VII III części *Dziadów* ukazuje dwie różne postawy Polaków wobec zaborcy. Reprezentują je dwa obozy salonu warszawskiego. Do pierwszej grupy należą osoby z wyższych sfer, głównie arystokracja, urzędnicy,

artyści i wojskowi. Towarzystwo rozmawia o poezji francuskiej i balach, a unika niewygodnych tematów, związanych z losami ojczyzny czy prześladowaniem Polaków. Wśród elity panuje skrajna ignorancja i znieczulica.

Taką postawą gardzi grupa zgromadzona przy drzwiach. Należą do niej młodzi patrioci walczący o wolność narodu, a także dwaj starzy Polacy. Mężczyźni żywo interesują się sprawą polską, zwłaszcza losami osób prześladowanych i więzionych przez władze carskie. Mają świadomość, że na czele podzielonego narodu stoją zdrajcy i tchórze, tacy jak elita siedząca przy stoliku. Porównują tych ludzi do zewnętrznej warstwy lawy - zimnej, nieruchomej i godnej pogardy. Z kolei sami uważają się za prawdziwych patriotów, a ich odwagę symbolizuje ogień płonący pod powierzchnią lawy. Wierzą, że tego ognia nie zgaszą ani wrogowie narodu, ani czas.

KONTEKST

drugi tekst lub zjawisko,
zestawione z lekturą

Między obojętnością a aktywnym działaniem jest jeszcze postawa pośrednia, o której czytamy w *Weselu* Wyspiańskiego. Gospodarz był prawdziwym patriotą i jednym z niewielu inteligentów, którzy dostrzegali potencjał chłopstwa. Przez to wydawał się idealnym kandydatem na dowódcę pospolitego ruszenia. Niestety zawiódł w chwili próby. Z obawy przed odpowiedzialnością nie wypełnił zadania powierzonego mu przez Wernyhore, a tym samym zaprzepaścił szansę Polaków na odzyskanie niepodległości.

WNIOSEK

spięcie obu części i
odpowiedź na pytanie

Rodzima literatura ukazuje różne postawy Polaków wobec zaborcy. W *Dziadach* czytamy o dwóch skrajnych zachowaniach: całkowitej obojętności i aktywnej walce o wolność ojczyzny. *Wesele* Wyspiańskiego ukazuje nieco inną, lecz równie tragiczną wizję polskiego społeczeństwa. Choć Gospodarz kochał ojczyznę i chciał walczyć o jej wolność, to słabość charakteru nie pozwoliła mu przekuć dobrych chęci w czyn. Okazuje się więc, że bierność może przynieść równie katastrofalne skutki co działanie na szkodę kraju.